

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

25. Oratorium, quando dicendum est decenter ornatum, ut possit
Episcopus dare licentiam, ut vult Pontifex, ibi celebrandi? Ex part. 9. tract.
1. resol. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

quàm in mari, aut flumine: sicut ergo potest Episcopus licentiam dare, vt celebretur in tentorio, aut in littore quando vrget necessitas, ita poterit dare, vt celebretur in mari cum cautione, quæ non facile credenda est, nec cuiuslibet Sacerdotis, aut nauæ iudicio committenda, cum res sit magni momenti. Ità Granadus.

3. Verùm, his non obstantibus, ego mōdò inuenio Declarationem Sacræ Congregationis tenoris sequentis: *Eminentiss. & Reuerendiss. D. D. Ferdinandus, Archiepiscopus Liman, in Indiis Occidentalibus, supplicat declarari inscriptum dubium, An Episcopi debeant prohibere, tam Sacerdotibus, quam Regularibus, ne celebrent Missæ Sacrificium in nauibus, tam dum nauigant, quam dum non nauigant, sed, vt vulgariè dicitur, Estan fúrtas? Sacra Rituum Congregatio respondit, Ordinarios in casu proposito, tam Sacerdotibus Regularibus, quam secularibus prohibere debere, die 12. Februarij, 1633. Emmanuel, Episcopus Portuens, Cardinalis Pius. Iulius Rossigliosus, Secretarius. Locus sigilli. Si ergo Sacra Congregatio declarauit, Episcopos debere prohibere, ne Missa celebretur in mari, sequitur, celebrationem in mari non posse fieri absque licentia, nec cōtra Granadum, & alios citatos Authores, Episcopos talem licentiam præbere posse; nisi aliquis dicat, dictam Declarationem intelligendam esse, non quòd Episcopi non possint hanc licentiam præbere, sed, quòd debeant prohibere, ne in mari celebretur absque eorum licentia, vt antè multi Doctores sentiebant. Sed tu cogita: quia verba Sacræ Congregationis non distinguunt, & petitio Episcopi fuit etiam absoluta, & sine vlla limitatione. Et maximè, quia non desunt Doctores asserentes, hanc licentiam celebrandi in mari pertinere solum ad Summum Pontificem, vt obseruat Coninch adductus à me loco citato, nempe, in 3. part. quest. 82. art. 3. dub. 1. num. 226. Et idèd Castrus Palaus *vbi supra*, testatur celebrationem in mari permisisse Clem. VII. & Paulum V. vnde apparet, quòd Episcopi non audebant talem licentiam præbere. Videant ergo ipsi in facti contingentia, quid faciant.*

Sup. hoc in
Ref. not.
præterita §
Nota tamè.

RESOL. XXIII.

An si Oratorium priuata domus habeat ingressum publicum, possit Episcopus dare licentiam, vt ibi celebretur absque Sedis Apostolicæ facultate?

Et an in hoc Oratorio possit celebrari ianuis clausis, ita vt accedant Domini, & quos ipse voluerit tantum? Ex p. 9. tr. 1. Ref. 21.

§. 1. **R**espondeo, quòd Oratoria, quæ penitus se iuncta sunt à domibus priuatorum ciuium, & ad quæ non patet ingressus per easdem domos, sed potius per viam publicam, & communem, concurrentibus cæteris requisitis, non comprehenduntur in prædicto decreto Concil. Trident. sess. 22. de obseruandis, & euitan. in celebr. Missæ, sed arbitrio Ordinarij poterunt declarari habilia, & apta ad diuina in ipsis celebranda absque speciali Sedis Apostolicæ facultate prout alias censuerunt consulti Patres doctissimi Naldo referente in summa, verb. Missa, num. 31. Et hanc sententiam tenet etiam Homobonus tract. de modo ad discendi, & docendi Theologiam moralem, sect. 2. quest. 12. Leone de cens. Recollect. 6. num. 853. Lezana in summa, tom. 4. verb. Oratoria, num. 3. Vnde Quintanadu, in Theol. mor. tom. 1. tract. 7. singul. 33. num. 9. sic asserit: Episcopi, seu Ordinarij possunt dare licentiam, vt si Oratorium priuata domus habeat ingressum publicum, seu omnibus parentem, celebretur in ipso. Tridentinum etiam sess. 22. & Paulus V. in decreto anni

1615. celebrationem tantum in priuatis Oratorijs prohibent: hoc autem est commune, publicum, auctoritate Episcopi erectum, & approbatum. Ita ille. Imò noster Pasqualigus *decis.* 173. addit, in hoc Oratorio celebrari posse ianuis clausis, ita vt accedant tantum domini, & quos ipsi voluerint: quia non præcipitur, quòd publicè celebretur; sed quòd in Ecclesia, seu Oratorio publico.

RESOL. XXIV.

An si Ordinarius iniuste denegat approbare Oratorium, possit adhuc priuilegiatus eo vri? Ex part. 9. tract. 1. Ref. 10.

§. 1. **N**egatiuè respondet Bardi in Bul. Cruciana p. 1. tract. 2. cap. 2. sect. 2. n. 110. qui dicit, me in affirmatiuam sententiam inclinare: & idem tenet Pellizzarius loco citato in superiori Resolutione, me etiam adducens. Et ratio est: quia per Bullam talis potestas minimè conceditur, cum expresse apponatur conditio, vt habens Bullam, valeat vri Oratorio, posita visitatione, & designatione ab Ordinario faciendæ, & huic sententiæ ego adhæreo: quare in tali casu deberet Priuilegiatus recurrere ad Superiorem Episcopi, & ab illo licentiam petere, aut vt aliter committat, & deleger executionem.

2. Sed affirmatiuam sententiam, pro qua alibi adduxi Ludouicum de la Cruz in Bulla Cruciana disp. 1. cap. 5. dub. 1. n. 4. & 5. nouissimè tenet Quintanadu, in Theol. mor. tom. 1. tract. 7. singul. 32. n. 3. vbi sic ait: Secundo obserua, quòd si contingat, locum esse decentem, & à domesticis actibus liberum, Oratoriumque rectè ornatum ad arbitrium sapientis viri, & nolit Episcopus illud approbare, vt in eo celebretur, potest ad id compelli, & si adhuc nolit, & priuilegiatus lites vitare vellet, potest absque Ordinarij facultate Sacrum celebrare, vel celebrare facere; Nec Episcopus potest subditum priuare priuilegio hoc sibi concessò à Pontifice in Cruciana; vel à Nuntio in suo Indulto, nec eius vsum impedire. Et hanc sententiam me citato tenet etiam nouissimè Garcias in summa Theol. mor. tract. 3. diff. 8. dub. 2. punct. 2. num. 16. Et tanquam probabilem admittit Pater Lezana in summa tom. 3. verb. Bulla Cruciana, num. 14. Verùm quia in foro interno semper Episcopus possit inquietare priuilegiatum, idèd existimo, vt ille abstineat ab vfu priuilegij, & compellat Episcopum per Superiorem, vt licentiam præbeat, vel satisfactionem det.

RESOL. XXV.

Oratorium, quando dicendum est decenter ornatum, & possit Episcopus dare licentiam, vt vult Pontifex, ibi celebrandi? Ex p. 9. tr. 1. Ref. 11.

§. 1. **A**d hoc dubium respondet Pellizar, in Manual. regular. tom. 2. tract. 8. c. 2. sect. 2. n. 40. Per verba Pontificis apposita in Breuibis significat, quòd locus deputandus in Oratorium, siue quoad formam structuræ; siue quoad ornamenta in eo posita (cuiusmodi sunt piæ aliquæ Imagines, aut aliud simile) sit talis, vt discernatur à cæteris locis domus prophænis vsibus destinatis.

2. Sed magis rem amplè declaro cum Antonio Nouario in summa Bulæ. titul. de Oratorijs priuatis, n. 1. vbi sic ait: Per dicta verba Pontificis apposita in Breuibis esse necessaria, quæ in rubricis Missalis Romani explicantur, puta vt Oratorium habeat Altare totum lapideum, vel saltem tereu, aut ligneum, quoad suas

omnes remotiores partes, dummodo superiorem men-
sam rante longitudinis, & latitudinis lapideam habeat
Episcopo consecratam, vt capere possit pedem Ca-
lceis, & patenam cum Hostia, ita quod ad maiorem
partem supra lapidem collocari valeant, & firma sint
& sine periculo cadendi, vt ex communi Doctorem
sacramentis firmauerunt Suar. in 3. part. D. Th. tom. 3.
quasi 18. art. 1. disp. 1. 8. Nauarrus in man. cap. 25. num. 85.
& alij relati per Megalam in prompt. verb. Altare,
num. 2. Quod altare operiendum erat tribus mappis,
suis tabulis mundis ab Archiepiscopo, vel ab alio
habente potestatem benedictis, superiori vna saltem
oblonga pertingente vsque ad terram, duabus alijs
breuioribus vel vna duplicata, vt habetur in rubrica,
& in cap. Si per negligentiam, de consecrat. dist. 2. Pallio
quoque ornandum erat Altare coloris quoad fieri po-
tuit dicit festo, vel officio conuenientis, vt in rub. 19.
& ideo consilium Archiepiscopi Capuanum, vt de-
regeret licentiam celebrandi in domo priuata, nisi pro
ornamento altaris adfuerit pallia coloris festiuitati-
bus, & officio conuenientibus, vel saltem vnum, quod
quatuor vitatos Ecclesie colores contineret, nam ali-
ter vigore Breuis non diceretur locus decenter orna-
tus. Prout etiam ad effectum vt diceretur locus decen-
ter ornatus, asseribam, vt dictum Oratorium habere
debet super medio Altaris Crucem, & Candelabra,
saltem duo hinc, & in vtroque eius latere, ac ad Cru-
cis pedem Tabellam Secretorum, & in cornu Epistolae
cassinum supponendum Missali, paruum Campanu-
lanum, duas Ampullas vitreas cum manutergio mudo in
fenebello, seu in parua mensa ad haec preparata, Mis-
sali, Calicem aureum, vel argenteum, aut saltem cup-
pam argenteam intus inauratam, Patenam inauratam
ab Episcopo consecratam, Purificatorium mundum,
patenam Pallam lineam, & mundam, Corporale lineum
& mundum benedicta, Velum Sericum, & Bursas Ser-
uatas coloris Paramentorum, vt colligitur ex dicta
rubr. in de prag. Sacerd. celebrat. Amictum cum cruce
in medio, & cordulis sufficientibus ad praecingendam.
Alba lineae, & munda, Cingulum, Manipulum, Stolum,
Plantam non lacera ab Archiepiscopo, vel alio pote-
statem habente benedicta. Haec omnia Nouarius, quae
attente Episcopi, & eorum Vicarij considerent, &
exequantur, cum designant, & approbant Oratoria ex
mandato Pontificis, nam in hoc vidi aliquos oscitan-
ter processisse.

RESOL. XXVI.

Quid si Oratorium sit ab Episcopo approbatum, & priuilegiatum mutet domum, denno in illa domo ab Episcopo sit approbandum?
Et notatur supra dicta Oratoria non indigere benedictione aliqua, Ex p. 9. tit. 1. Ref. 12.

Negatiue respondet Quintanaducnas in Theol. mor. tom. 1. tract. 7. singul. 33. num. 4. sic enim asserit: Adde quod si contingat priuilegium mutare ad aliam domum, vbi extabat Oratorium iam ab Episcopo approbatum, & in eo ornatus ille, quo vsus fuerat in Oratorio prius approbato collocetur: noua approbatione, aut visitatione non erit opus, cum, vtrumque iam approbatum sit, & locus Oratorij, & illius ornatus, & si vel locus, vel ornatus aliquando approbatus non sit, approbatione indiget: haec enim ad vtrumque expolitur. Ita ille.

Notandum est tamen hic obiter supradicta Oratoria non egerit benedictione aliqua & ideo Garcias in Summa Theol. mor. tract. 3. difficult. 8. dub. 2. punct. 1. num. 1. Los Oratorios particulares, y priuados, assi-

los de las casas de los Seculares, como los que estan en las Enfermerias, Hospicios, o otros puestos de los Conuentos, no tienen necesidad de bendicirse, basta que se edifiquen con autoridad del Ordinario, y que se diputen para celebracion del Sacrosanto Sacrificio de la Missa, y que esten fugetos a su visita, por si estan en lugar decente, y con la veneracion deuida Coligese esta conclusion del Concilio Tridentino in decreto citato, y de muchas declaraciones que trae en aquel lugar Barbosa, en las quales solo se pide que este cetrado, y fuera del trato de la Casa, para la decencia, y autoridad: y en el Ritual de Paulo V. donde estan las bendiciones de las Iglesias, solo se pone bendicion para Oratorios publicos, finalmente los breues del Nuncio, d. de Roma para edificar estos Oratorios, no rezan palabra desta bendicion. Idem etiam docet Villalobos in summ. tom. 1. tract. 8. difficult. 23. num. 2.

RESOL. XXVII.

In quibus diebus non sit licitum celebrare in Oratoriis priuatis?
Et difficultas est, an sub nomine Natalis Domini, Pascha, & Pentecostes intelligendi sint tantum primi dies?
Et an si quis in dictis Festis veritus quis celebret ibi, audiens illam Missam satisfaciat praeepto? Ex p. 9. tract. 1. Refol. 13.

§. 1. Hoc patet ex Breuibus concedi solitis a Summis Pontificibus, ex quibus Lezana in Summ. tom. 1. cap. 21. num. 31. asserit, quod in altari priuati Oratorij, cui conceditur ex priuilegio Apostolico celebratio Missae (exceptis solemnioribus festis) non potest celebrari in Natali Domini, Epiphania, Paschate, Pentecoste, Annunciatione, Assumptione B. V. festo SS. Apostolorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorum. Idem etiam docet Gauantus in comment. ad Rubr. Missalis tom. 1. part. 1. tit. 10. Barb. de Iur. Eccles. lib. 2. c. 8. n. 6.

2. Difficultas est, an sub nomine Natalis Domini, Pascha, & Pentecostes, intelligendi sint tantum primi dies. Et affirmatiue respondet Lezana in Summ. tom. 4. verb. Oratoria, num. 3. vbi sic ait: Limitatio facta a sacra Congregatione pro diebus Natalis Domini, Pascha, & Pentecostes, probabiliter sane intelligenda venit solum pro primis diebus harum festiuitatum; quia restrictio indulti, seu gratiae sapit odium & sic stricte interpretanda. Ita ille idem etiam docet Nald. in sm. verb. Interdictum. num. 8. Garcias in summ. Theol. mor. tractat. 3. difficultat. 8. dub. 2. punct. 1. num. 17. & Pellizarius in man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 2. sect. 2. num. 148.

3. Verum hic insurgit dubium, an si in dictis festis veritus quis celebret, audiens illam Missam satisfaciat praeepto? affirmatiue respondet Homobonus de Bonis in exam. Eccles. quest. 14. tract. 8. cap. 1. part. 1. eo quia de consuetudine possit etiam audiri sacrum extra Parochiam in quocumque loco sacro per Praelatum deputato. Sed faede labitur: nam hoc est intelligendum de loco sacro publico, no de priuato a Papa prohibito. Itaque, licet Episcopus cogere non possit subditos, vt in sola Parochiali Ecclesia Missam audiant, Barbosa allegat. 24. num. 16 de offic. Episcop. Flauius Cherubinus scholio 1. ad Bullam 25. Leonis X. ex hoc tamen no sequitur in Oratorio domus priuatae praedictis diebus, Missae interessentes praeepto Ecclesiastico satisfacisse, cum id sit expresse contra vsutum, & summi Pontificis mentem, declarantis diebus illis solemnioribus nolle praedictam concessionem vilo modo illis suffra-

Sup. his sup. in Ref. 1. 2. 3. Nota hic, & in alio 5. de verb. not. pris. ma dicti 5.

Sup. hoc in tom. 9. tit. 7. Ref. 49. 5. Tu, & quarto, cursum ad lin. 8.

Quoad hoc in to. 5. tit. 4. lege doct. Ref. 12.

Sup. hoc in tom. 3. tit. 3. ex lata doct. in Ref. 87. de eius 5. 2. & in aliq. vert. eius not.